

nom-símbols-reivindicació nacional era i és perfectament irrelevant. Cedir en aquest camp davant de la dreta va ser, per tant, no una simple feblesa, sinó un acte de coherència política. (La recent aprovació de la «Llei dels Símbols», sense pressions i per pura iniciativa pròpia, n'és la prova conclouent.)

Ara ja tenen allò a què uns i altres en el fons aspiraven: la «pau», el final del «conflicte». Una comunitat

autònoma espanyola com les altres, la gestió dels afers corrents, la parcel·la de poder que els pertoca, els «blaveros» (que tan útils van ser) reduïts a una molèstia epidèmica de paràsits endèmics, la dreta-dreta amb una clientela política sòlida que fins i tot pot presumir de «regionalisme» com en definitiva ha fet sempre, i el valencianisme nacionalista exclòs de la Santa Església, només font d'irritacions esporàdiques o de la commi-

seració que inspiren els habitants de les tenebres exteriors.

Del 9 d'Octubre de 1977 al 9 d'Octubre de 1985 han canviat moltes coses. Els pares de la mutació, els autors del gran escamoteig (amagar un colom, traure un conill), ja poden descansar en la seua pau. Aquest 9 d'Octubre, com el de l'any passat, és l'alegre funeral d'un presumpte cadàver. És festa. □

LES COORDENADES QUE MOUEN LA CELEBRACIÓ DELS 9 D'OCTUBRE

Teoria d'un xantatge ben mesurat

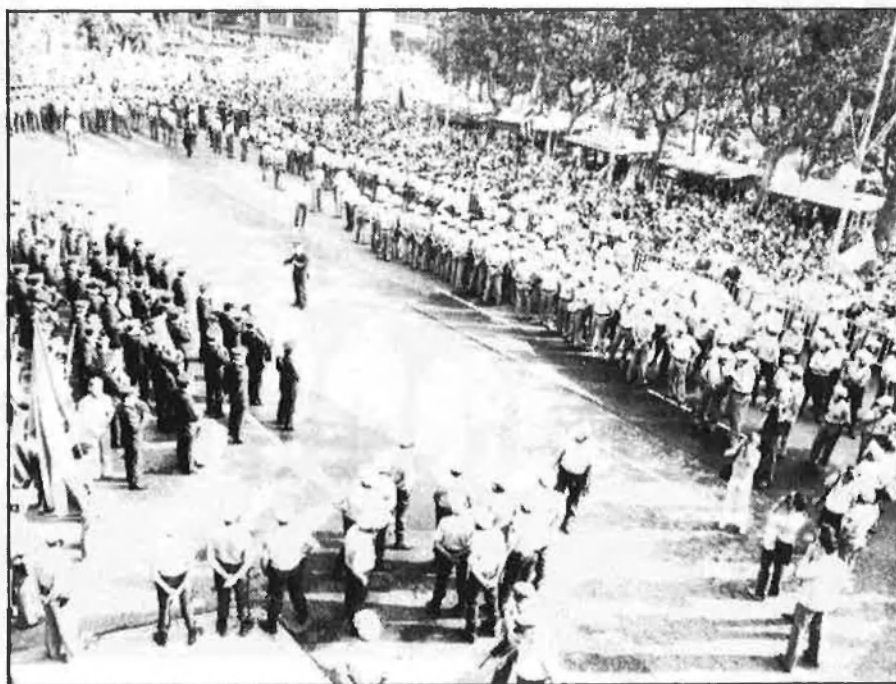
Després de cedir, cada vegada més, any rere any, a les pressions de la dreta més ultramuntana, la celebració institucional del Dia Nacional del País Valencià apareix desdibuixada, sense sentit.

Adolf Beltran

I, en el principi, fou el caos i la confusió. I era bonic. Encara eren vius els records i els comentaris sobre la gran manifestació del 9 d'Octubre de 1977, una convocatòria que, aparentment, havia transformat tots els valencians en autonomistes de pro, quan Joan Fuster, després de fer pública la seua prevenció en el parlament habitual dels Premis Octubre, escrivia al número 25 de la revista *Reporter*, de primeries de novembre:

«Com totes les aglomeracions «unitàries», la valenciana del 9 d'Octubre s'assentava damunt un «quid pro quo». Podia haver nascut d'un «pacte»; però no hi hagué «pacte». La convocatòria funcionà a partir d'unes quantes paraules iridiscents: «autonomia», «estatut», «nació», «llibertat». Paraules sense un contingut precís...»

I continuava: «...El 9 d'Octubre, confús i contradictori, va ser un acte d'afirmació «valenciana» sense precedents. ¿Qui ho negaria? Però confús i contradictori. No tots els que diuen «autonomia! autonomia!» diuen realment «autonomia!». Ni la ficció d'una «autonomia!» equival a les necessitats viscerales —perdó per l'adjectiu— d'un autèntic nacionalisme».

L'anàlisi, discutible i discutida en aquell context carregat d'expectatives i travessat per l'eufòria d'un país que semblava ressuscitar del malson del franquisme, contenia, però, un grau important de consciència sobre les contradiccions sense resoldre que havien de condicionar en el futur la política valenciana. Es tracta, sens dubte, del paper més lúcid que es va escriure sobre els esdeveniments d'aquells dies de l'any 77. Sobretot, perquè el temps n'ha confirmat les sospites. La resta era un garbuix de folklorisme franquista mal reciclat, netes i obertes esperances nacionalistes, indefinicions parlamentàries i apunts del primer i desordenat activisme anticatalanista.

L'any següent, des de *Las Provincias*, Manuel Broseta, que acabaria

esdevenint un dels ideòlegs de l'estratègia anticatalanista de la dreta, apuntava el principi d'una teoria de «pacificació civil». Feia molts mesos que s'havia desencadenat organitzadament la campanya demagògica i violenta que faria dels símbols i la llengua el centre d'atac a les reivindicacions nacionals heretades de l'oposició democràtica al franquisme. El catedràtic de Dret Mercantil intitulava el seu article, previ a la Diada, amb una recomanació: «Tingam la festa en pau». ¿Els sona? Efectivament, és l'argument que més s'ha repetit des de les institucions valencianes en els últims anys. Sense més èxit que la desmobilització i el desencant. Un argument que aleshores recollia el president del Consell, Josep Lluís Albiñana, assessorat en aquell moment per Broseta.

«Resolvamos nuestras diferencias —aconsellava el professor— encontrando una solución negociada. Porque todos los problemas de símbolos diferenciadores deben ser discutidos y resueltos serenamente. Está haciendo falta un pacto, un gran “pacto valenciano” que busque y encuentre solución a nuestras diferencias, sean estas las que sean».

I Amadeu Fabregat, al número 42 de *Valencia Semanal*, en un editorial titulat «Quin bon País... si hi hagués un bon Consell», situava les coses al seu lloc en fer balanç de la celebració de la Diada: «¿Creu el senyor Albinyana que amb l'infantil recurs de col·locar un “Regne” al costat d'un “País” s'acaba tot? ¿A qui pretén convèncer? ¿Pot el president del Consell seguir mantenint la seua “neutralitat” entre els demòcrates que l'han menat al càrrec i els professionals del terrorisme ideològic, i els feixistes que van repartint bombes, ahir a Alcoi i avui a la plaça de bous? ¿Creu de veritat que ací estem discutint realment el color d'una bandera o el nom d'una llengua? Si és així, que Déu ens pille confessats a tots, incloent el president i el seu partit...» Fabregat feia, també, un avís: «Si el Consell s'aparta de la tradició democràtica, que és al capdavant el seu origen, el poble s'apartarà del Consell. ¿Servirà l'agredolça experiència de diumenge per a alguna cosa?».

Albinyana acabaria entenent que el perill era real i tractant de remuntar

l'actuació del seu govern en el sentit d'una major claredat i una major fermesa davant els xantatges de la violència i la manipulació. Apostà amb coratge per la via estatutària del 151.

Però era tard. La majoria del seu partit, el PSOE, entenia que la «reconducció», la concessió davant l'estratègia blavera, eren la solució. I al desembre del 79, el van fer caure.

A partir d'aquell moment, el 9 d'Octubre no va fer més que confirmar la progressiva conquesta de terreny que l'ofensiva de la dreta, incapaç d'imposar-se electoralment, aniria aconseguint a costa del desmarcament del PSOE de totes les reivindicacions de tipus nacional i, inclús, de les més mínimes senyes d'identitat socialistes dels inicis de la transició. L'argumentació era demencial, però va funcionar: si no posem la banda blava, ens llancen damunt la bullanga blavera, doncs, posem-la; si posem País Valencià, ens organitzen un aldarull populista i histèric, doncs, inventem una denominació imbècil; si diem català, ens acacen a bastonades pels carrers de València, doncs, oblidem-ho. En un clima tan hostil, tan difícil, el desmantellament moral de l'esquerra fou total, i el nacionalisme, segrestat per un radicalisme massa automàtic, contribuï a anar deixant políticament sense representació els ciutadans que, de principi, li eren proclius. La reconstrucció de la seua base social encara es fa avui treballasant.

Uns textos que defineixen perfectament la lògica interna de la maniobra anticatalanista són les columnes de Maria Consuelo Reyna en *Las Provincias*. Idèntiques, calcades d'any en any, assenyalen perfectament l'estranya argumentació que els socialistes acabarien acceptant, amb un terror confés, quasi com un oracle infernal i amenaçador.

La base teòrica era —és— pen pobra i contundent. Els provocadors són els polítics que governen, que insulten tant el poble com per a enfa-

En la pàg. 8, les FOP, impeditent els atacs a les autoritats democràtiques. En la 9, dalt, 9 d'Octubre del 84 a Alacant. Baix, la senyera abans de ser retirada de l'Ajuntament de València.

dar-lo, ¡pobret! Heus-ne ací un exemple de l'any 1979: «Un gobernante no puede obcecarse en la defensa de unas ideas que no conectan con el pueblo al cual tiene la misión de dirigirse y, si por defender su puesto, humilla, críspala e insulta al pueblo que lo votó, lo único que logrará es hacer más y más grande el abismo entre gobernantes i gobernados».

Curiosament, i a mesura que anava reduint-se la «provocació» socialista, el 9 d'Octubre mantenia el seu gest violent, fidel al seu paper, autònom de les organitzacions que, com UCD, li havien donat cobertura. La columnista de *Las Provincias* ho comentava cada any igual. Vegem-ne exemples. Any 1981, dia 2 d'octubre, el titular de la secció es: «Un 9 de octubre

Història recent d'una Diada

La cronologia del 9 d'Octubre, travessada de tensions polítiques, és com una cala en la evolució cívica recent del País Valencià.

para todos». Dia 8, «Y siguen las provocaciones» (les dels socialistes, és clar). Dia 10, «Pudo ser una hermosa fiesta» (s'hi havien tornat a produir bufetades). «Ha llegado el momento de decir basta —escrivia, abrandada, la subdirectora del *diario decano*, a penes uns dies després de l'atemptat contra Joan Fuster i l'endemà mateix dels avalots blavers del 9 d'Octubre—. Basta a las provocaciones catalanistas o de una izquierda que ni siquiera sabe lo que quiere y que mancha con su actuación a una izquierda que sí desea una Valencia de todos y para todos. Basta a los que, diciendo defender la senyera, la ensucian con su comportamiento. Basta ya de que sean las minorías radicalizadas las que marquen la ley en Valencia». Perquè, és clar, a València, només mana *Las Provincias*.

Una trajectòria, la del nostre país, la de les nostres institucions, la dels nostres 9 d'Octubre, obsessionada per la pau social, expressió utilitzada encara pels responsables de l'organització dels actes oficials d'enguany a Peníscola. Obsessió que fa negociar els actes del govern valencià amb un mínuscul partit que es diu Unió Valenciana, que ha aconseguit, si més no, que Mariano Castejón, responsable del gabinet del president de la Generalitat, afirmàs davant uns periodistes atònits, en justificar el missatge utilitzat en la publicitat institucional, que només el 37 per cent dels valencians saben que la nostra institució d'autogovern es diu Generalitat. Un èxit.

A. B.

1 1976: Els actes de celebració del dia nacional del País Valencià, convocats el dia 31 d'octubre en Albal (l'Horta Sud), són reprimits per la policia. La convocatòria de la Taula de Forces Polítiques i Sindicals és prohibida.

1977: A l'agost, s'havia constituït el Plenari de Parlamentaris del País Valencià. El dia 9 d'Octubre tots els partits parlamentaris i la majoria dels extraparlamentaris convocaren una manifestació a la qual assistiren més de mig milió de persones. Al matí, l'acte d'homenatge oficial de l'ajuntament davant l'estàtua de Jaume I (un acte protocolari que mai no havia gaudit d'una excessiva animació) convocà, entorn de la senyera de la ciutat, amb l'alcalde franquista i els parlamentaris valencians, uns milers de persones, pertanyents a comissions falleres en la major part. Al mateix temps, acabava en la plaça dels Furs la 1 Marxa per l'Autonomia i l'Autodeterminació.

Uns dies després, moria Miquel Grau, jove militant del Moviment Comunista que havia estat ferit, mentre enganxava cartells de la diada, per un jove feixista alacantí.

1978: Per primera vegada fora de la clandestinitat dels aplecs de cada any al Puig, s'aplegaven 30.000 persones, en la plaça de bous de València, per escoltar les intervencions de Francesc Burguera, F. Letamendia, J. M. Llompарт, Rossend Audet, L. M. Xirinachs i Vicent Andrés Estellés. En el transcurs de l'acte, dues bombes esclataren en les dependències de la plaça. A la vesprada, 40.000 persones assistiren a la concentració convocada pel Consell del País Valencià. El discurs del president Albinyana resultà quasi intel·ligible entre els crits enfrontats dels assistents.

1979: El 6 d'octubre, a València, una manifestació anticatalanista aplegava unes 30.000 persones (*Las Provincias* n'elevava la xifra a

CARLES FRANCESC

200.000). L'endemà, el XX Aplec del País Valencià, convocat per MCPV, PSAN, LCR, PSUPV, SPV, Federació d'Entitats Culturals i Consells de Cultura Popular, en reunita també unes 30.000 a la plaça de bous. A la vesprada, i convocats per PNPV, PTPV, PSUPV, CCOO, SU, CSUT i USO, unes 100.000 es manifestaren en demanda de l'Estatut d'Autonomia. El dia 9 d'Octubre, uns centenars de persones es concentraren a la porta de l'Ajuntament de València, impediren la normal celebració de la processó cívica, cremaren les banderes del balcó de l'ajuntament (entre les quals hi havia la senyera) i agrediren les autoritats. La III Marxa per l'Autonomia i l'Autodeterminació arribà, a la vesprada, a la plaça dels Furs, d'on la policia hagué de retirar dos artefactes explosius.

1980: PCPV i PSOE convoquen una concentració a la qual assisteixen 2.000 persones. El XXI Aplec del País Valencià, convocat per FEN, PSAN, Nacionalistes Independents, MCPV, PTPV i LCR n'aplega més